

Europaforum Norra Sveriges synpunkter kring Smart Cities och Smart Regions 2012-11- 30

Europaforum Norra Sverige är ett partnerskap och nätverk för politiker på lokal och regional nivå som täcker de fyra nordligaste regionerna i Sverige: Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland.

Målet är att öka kunskapen och medvetenheten om politiken på EU-nivå, men framförallt att öka engagemanget i utformningen av EU:s politik i frågor som gäller norra Sverige.

Våra synpunkter representerar ställningstaganden från förtroendevalda i de fyra nordligaste regionerna i Sverige. Synpunkterna har formats i nära samarbete mellan regionerna.

Enligt det generella [positionspapper](#) som EFNS antog 30 mars 2012 - med fokus på Horizon 2020 – har regionen specifika starka forsknings- och näringslivsområden som är av strategisk betydelse både för EFNS och för NSPA (Northern Sparsely Populated Areas i norra Europa - Norge, Sverige och Finland), liksom för Europa i ett större sammanhang. Regionen har också nära samverkan inom Barentsregionen, som därmed även inkluderar norra Ryssland.

EFNS regionen - liksom NSPA - har många likartade förutsättningar, som en stor geografisk yta och därmed distanser, samt ett kallt klimat. Regionen har bara 4.9 innevånare/km², och det har ingen annan region inom EU.

NSPA nätverket består av 14 regioner och samverkar på den Europeiska arenan för att påverka och utgöra en plattform för ”Best Practice” inom olika områden. Ett område är:

Smart (Sparsely Populated) Regions

Glesbygdsregioner finns både i andra delar av Europa och i hela världen - t.ex. den Arktiska regionen inkl. Barentsregionen (norra Norge, Sverige, Finland och Ryssland), Afrika, Asien, Australien, Nord- och Sydamerika - och har samma behov av möjliggörande IKT (Informations- och Kommunikations- Teknik) för e-services och e-inclusion, som stöd för regional utveckling och tillväxt. För regionens och Europas konkurrenskraft kan möjliggörande IKT – produkter och tjänster – då även utgöra en bas för kommersialisering och affärsrelationer, med en stor internationell marknad.

Inom Horizon 2020 - i första hand inom Samhälleliga utmaningar – kan EFNS och NSPA regionen utgöra en Europeisk ”demonstrations- och pilotmiljö” (enligt H2020), för innovationer och möjliggörande IKT i glesbygdsregioner, inom områden som:

- Hälsa, befolkningsutveckling och välbefinnande.
- Livsmedelsförsörjning, hållbart jordbruk och bioekonomi.
- Ren, säker och effektiv energi.
- Smart, grön och integrerade transport.
- Klimatåtgärder, resurseffektivitet och råvaror.
- Inkluderande och innovativa samhällen.

I förslaget till budget för H2020 prioriteras också *"utgifter med direkt effekt på tillväxt --- och storskaliga pilot- och demonstrationsprojekt för viktig teknik"*.

Smart Cities och Smart Regions.

Europeiska program och plattformar för Smart Citys har ett starkt fokus på fortsatt urbanisering = stora städer. *"Det är mot bakgrund av urbaniseringen som EU-kommissionen lanserat ett innovationspartnerskap med syfte att ta fram nya smarta teknologier som kan lösa många av de problem som uppstår när städer växer sig större. Initiativet lanserades 2011 med en budget på 81 miljoner euro och för 2013 har EU-kommissionen öronmärkt 365 miljoner euro för demonstrationsprojekten"*.

EFNS regionen har få och mindre städer. Huvuddelen av regionen är glesbygd, med behov av smarta och inkluderande tjänster och produkter för medborgare, samhälle och företag och utvecklade utifrån "brukarmedverkan", där kreativ service är en viktig del för att skapa en hållbar utveckling med bestående tillväxt. Med dagens utflyttning till städerna - både till regionens större städer och till södra Sveriges städer och därmed en åldrande befolkning - är glesbygdens likvärdiga tillgång till IT-infrastruktur och inkluderande e-tjänster - och t.ex. produkter anpassade för kallt klimat - en förutsättning för att unga människor ska vilja och kunna bo och arbeta i/från mindre orter, och därmed ökat inflyttning till och tillväxt i glesbygdsområden. Samma förutsättningar gäller i många Europeiska glesbygdsregioner och den demografiska utmaningen är särskilt utmanande för regioner som EFNS och NSPA, med stora geografier som är extremt glest befolkade och med obalanser i såväl köns- som åldersfördelning samt en samisk befolkning med särskilda IKTbehov inom t.ex. rennäringen.

Ett konkret exempel är e-hälsa. Det geografiska avståndet för en äldre person som t.ex. behöver konsultera en specialist vid universitetssjukhuset kan vara 1.400 km tur och retur. (Karesuando-Umeå). Med ofta dåliga/låg frekvens kommunikationer (i första hand buss och ibland kombinerat med tåg) kan det då innebära en tre dagars resa med övernattnings. Distansöverbryggande teknik och smarta (anpassade för äldre) e-hälsotjänster innebär då både högre livskvalité för patienten och stora kostnadsbesparingar för samhället. Även uppföljningar och viss behandling och rehabilitering – i samverkan med t.ex. distriktssjuksköterskor och distriktssjukgymnaster - kan då skötas på distans. I EFNS - och även NSPA - regionen är idag många smarta e-hälsotjänster implementerade och ledande i Europa.

Liknande behov av smarta e-tjänster finns inom t.ex. e-handel och innovation (där företag i glesbygd då kan vara på den globala arenan och samverka i internationella virtuella projekt och produktioner, tex. inom kreativa näringar som spelproduktion), e-government (där

myndigheterna ligger i kuststäderna eller kommunernas centralort), distansutbildning (där universiteten i regionen har ett stort utbud) samt för t.ex. den växande turistnäringens behov. Det är också viktigt att alla medborgare kan använda smarta tjänster för att stärka den lokala nivåns delaktighet i den regionala utvecklingen och flernivåstyrelse och skapa mervärden genom att offentliga och privata aktörer medverkar i innovationsprocessen.

EU2020 pekar ut inriktningen för EU:s tillväxtarbete och kan summeras i ledorden *smart tillväxt*, *hållbar tillväxt* och *inkluderande tillväxt*. Och OECD rekommenderar att de regionala tillväxtstrategierna bör få en starkare roll med tydligt genomförandefokus. Smart Regions är då en möjlighet för *smart tillväxt*, *hållbar tillväxt* och *inkluderande tillväxt* även i glesbygdsregioner.

Europas glesbygdsregioner har ofta – liksom EFNS och NSPA – tillgång till Strukturfonderna och därmed möjlighet att prioritera Smart Regions som en Smart regional Specialisering, och därmed bygga upp kapacitet för synergier med Horizon 2020.

Den Digitala Agendan

Av särskild relevans för glesbygdsregioner är också den ”Digitala Agendan” för Europa, som är ett av sju huvudinitiativ inom ramen för Europa 2020-strategin.

”Ett lyckat genomförande av den här agendan kommer att leda till innovation och ekonomisk tillväxt och förbättra vardagslivet för både medborgare och företag. En mer omfattande och effektiv användning av digital teknik kommer därmed att hjälpa Europa att klara viktiga utmaningar och ge medborgarna bättre livskvalitet genom t.ex. bättre hälso- och sjukvård, säkrare och effektivare transportlösningar, renare miljö, nya mediemöjligheter och enklare tillgång till offentliga tjänster och kulturellt innehåll”.

Att den digitala agendan då även – likvärdigt - inkluderar Europas glesbygd är en avgörande förutsättning för både Europas och glesbygdsregioners konkurrenskraft och tillväxt. Därmed måste fortsatta investeringar i IT-infrastruktur säkerställas via regionala, nationella och Europeiska initiativ och program.

I [“Digital Agenda Scoreboard 2012”](#) (arbetsdokument 18.6.2012) framgår tex.: “In today’s technological environment, any structural change must necessarily include a strong dose of digitisation. Europe’s companies cannot remain competitive, nor can public services remain first-class, if they do not make extensive use of information and communication technology (ICT) --- Promoting ICT is promoting a job-rich recovery. --

Sverige “is the most effective at using the Internet to improve people’s lives, ahead of the United States and Britain, according to a global survey launched by Tim Berners-Lee, the inventor of the World Wide Web. Matt Cowan [reports](#). (5 september 2012).

EFNS regionen – delvis tack vare Strukturfonderna – har redan idag en för glesbygdsregioner i Europa och världen god IT infrastruktur, samt hög medborgar-, samhälls- och företagsanvändning av IKT tjänster och produkter, samt ett stort antal innovativa mikroföretag och SMF inom t.ex. IKT – som energi, transport och kreativa näringar. Regionen medverkar i och koordinerar också många EU projekt – både regionalt, nationellt, interregionalt och inom EU:s ramprogram (FP7) – med relevans för Smart Regions. (se bilaga)

EFNS förslag

- Att ett Europeiskt innovationspartnerskap etableras för Europas glesbygdsregioner (motsvarande det för stora städer), med fokus på smarta teknologier, tjänster och produkter samt inkludering i e-samhället. Som då även kan bidra till att skapa förutsättningar för ökat inflyttning och därmed tillväxt och konkurrenskraft för glesbygdsregioner, både inom Europa och internationellt.
- Att EFNS regionen får Kommissionens stöd i arbetet med att koordinera samverkan med andra Europeiska glesbygdsregioner, för att utveckla en Europeisk ”demonstrations och pilotmiljö” för innovativa tillämpningar, med direkt relevans för glesbygdsregioner både inom Europa och internationellt. Partnerskapets arbete kan även samordnas med regionala och nationella program och Strukturfonderna, samt strategier som Smart Specialisering, för att uppnå synergier med utlysningar i Horizon 2020 samt den Digitala Agendan.

Bilaga: Exempel på projekt och implementeringar i EFNS regionen

Bilaga: Exempel på projekt och implementeringar i EFNS regionen

Den regionala, interregionala och nationella arenan

Mål2: SATIN project with the aim to enable end users to create "their own" mobile services, without prior programming competence. The aim will be met by developing tools, business models, and new architecture for mobile service creation. Special care and measures will be taken to increase the share of women engaged in the regions IT-industry. The project focuses on three areas: - Technical platform, - Business aspects - User participation. The horizontal aspects: equal opportunity, environment and diversity are also addressed.

Northern Periphery Programme: [Competitive Health Services: eHealth Solutions across the Northern Periphery](#). Competitive Health Services-project aims to enhance provision and accessibility of health services in the sparsely populated regions of the Northern Periphery by developing and implementing innovative eHealth solutions.

VINNOVA: HAWC International AB (SMF) är först i världen med en on-demand plattform för professionell postproduktion av film via remote access. Forskningen i projektet fokuserar utveckling av skalbarhet och elasticitet för att utveckla plattformen till en fullskalig molntjänst, internationellt åtkomlig oavsett var användaren befinner sig. Ett glesbygdsföretag ska alltså slå sig in på den internationella marknaden tack vare innovativa tekniska lösningar.

CiiR: Center for Interorganisational Innovation Reserach: Det nationella excellence centret **CiiR** har etablerats med stöd av VINNOVA och regionala parter och universitet.

CiiR arbetar med att - tillsammans med internationell expertis och i nära samverkan med policymakers på olika nivåer - utveckla ny kunskap om utveckling av innovationssystem, med ett särskilt fokus på icke storstadsområden och de möjligheter som IKT och digitala innovationer innebär.

EUarenan

AAL: Agent-Supported Assessment for Adaptive and Personalised Ambient Assisted Living - ASAPAL. Existing approaches to ambient assisted living (AAL) often fail to consider a human agent's needs from a holistic perspective. In particular the regular assessment of their changing abilities, skills and limitations are often treated as a separate matter in health care, thereby affecting the possibilities to provide support tailored to their current condition. Therefore, the objective of this project is to integrate assessment done by the health care professional into the framework of AAL.

FP7:Fireball: Smart Cities as Innovation Ecosystems for Future Internet Research?. Empowered by Smart Citizens!

FP7: “SpaceBook” is a speech-driven, hands-free, eyes-free device for pedestrian navigation and exploration. SpaceBook will be developed as open source and progress will be benchmarked through controlled task-based experiments with real users. SpaceBook will generate concrete technical and scientific advances for eyes-free, hands-free navigation and exploration systems which will support for example applications in tourism.

EIT:, ICTLabs “the EIT’s Knowledge and Innovation Community with a focus on future Information and Communication Society. It breeds entrepreneurial ICT top talent by transforming higher education towards promoting innovation and entrepreneurial spirit. The KIC’s Co-location Centres and mobility programs help bring people from different countries, disciplines and organisations together”

SME

I regionen finns många exempel på framgångsrika och konkurrenskraftiga – nationellt och internationellt - SME inom IKT.

Ett exempel – inom Kreativa näringar - är **North Kingdom** (<http://www.northkingdom.com/>) som har några av världens största företag som uppdragsgivare och arbetar i och med internationella och virtuella produktionsteam.

“We are a digital creative agency from Sweden. Our headquarters and heritage is in the far north, a small town next to the polar circle called Skellefteå. Through years of innovation and exploration in the digital medium, we’ve held on to what we feel is important – creative freedom, quality of work and curiosity – always with our feet on the ground and in high spirits. We like to see ourselves as a small, flexible, fast-moving team with big ideas. We have friends and partners all over the world to help us make those ideas come alive”

Ett exempel från den offentliga sektorn är **DigiDayily**, som i en liten kommun (Fränsta) i Västernorrlands glesbygd byggt upp en världsledande produktionsanläggning för digitalisering av olika typer av pappersbaserad produktion. DigiDayily digitaliserar dagstidningar med medverkan från bla. Kungliga biblioteket och universitetet, och det förutsätter god IT-infrastruktur/kommunikation för leverans av färdigt material.